

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО- ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-професійною програмою «Комп'ютерні науки».

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Комп'ютерні науки» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **2 семестрі 2020-2021 навч. року** за анкетною: «Академічна доброчесність». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#)

Респондентам було запропоновано відповісти на одинадцять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; колективи кафедр та ПІБ викладачів, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій.

Всього опитані **62 респондента** (здобувача ступеня вищої освіти «Бакалавр»), що склало **49,6%** від загальної кількості здобувачів за цією освітньою програмою. Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1. *Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).*

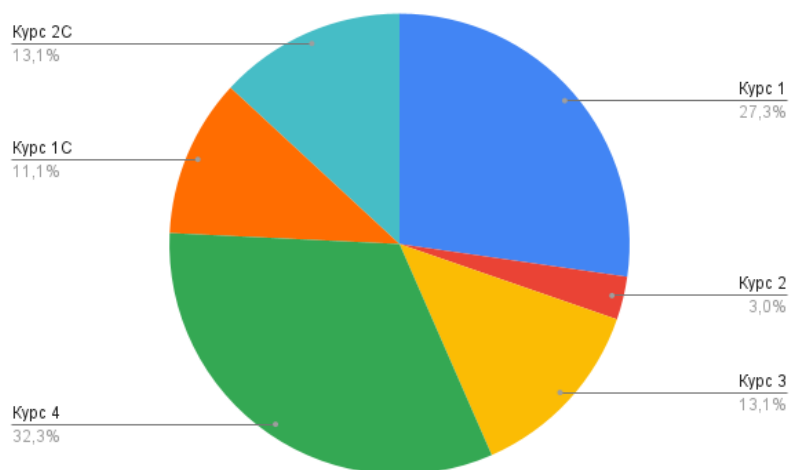

Рисунок 1 – Розподіл респондентів за курсами навчання

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низький; загалом низький; середній; загалом достатньо високий; дуже високий. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

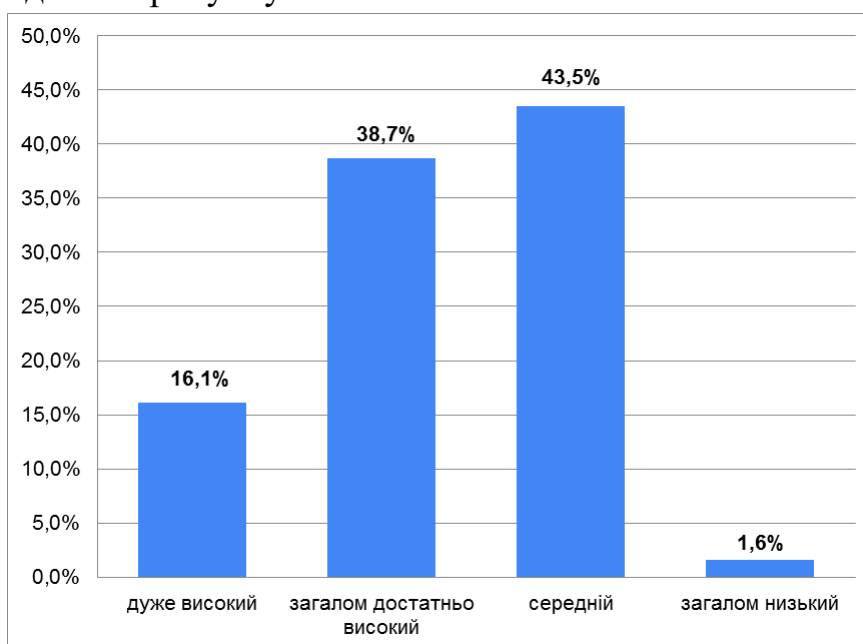

Рисунок 2 - Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти (у відсотках)

З аналізу рисунку 2 не важко пересвідчитися у високій оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже високий» 16,1% та «загалом достатньо високий» 38,7%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано *оцінити корупцію в університеті* за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі студенти; стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і студенти, і викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

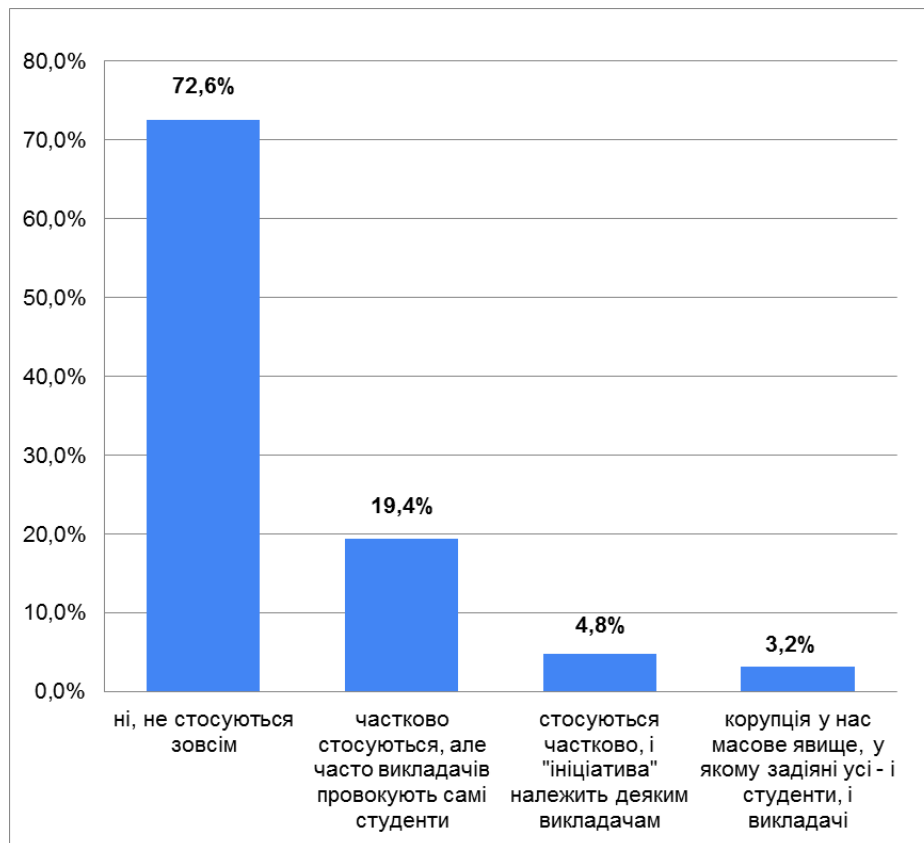

Рисунок 3 - Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті (у відсотках)

Аналіз рисунку 3 свідчить про низький рівень корупції в ТДАТУ, а саме респонденти відповіли 72,6 % «ні, не стосуються зовсім». Дали відповідь «частково стосуються, але часто викладачів провокують самі студенти» 19,4% респондентів.

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «*Чи доводилось Вам особисто в цьому семестрі робити наступне...?*». Варіанти відповідей були наступні - *часто, рідко, ніколи*:

- дарувати подарунки викладачам
- надавати викладачам на послуги кафедри
- купувати навчальні матеріали кафедри
- купувати реферат
- купувати курсову роботу
- купувати дипломну роботу
- платити гроші за оцінку
- платити за поселення у гуртожиток
- готувати шпаргалки для складання заліків, іспитів, ПМК
- списувати з власних конспектів на контрольних заходах
- завантажувати матеріали з Інтернету, компілювати і здавати як власні.

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 4.

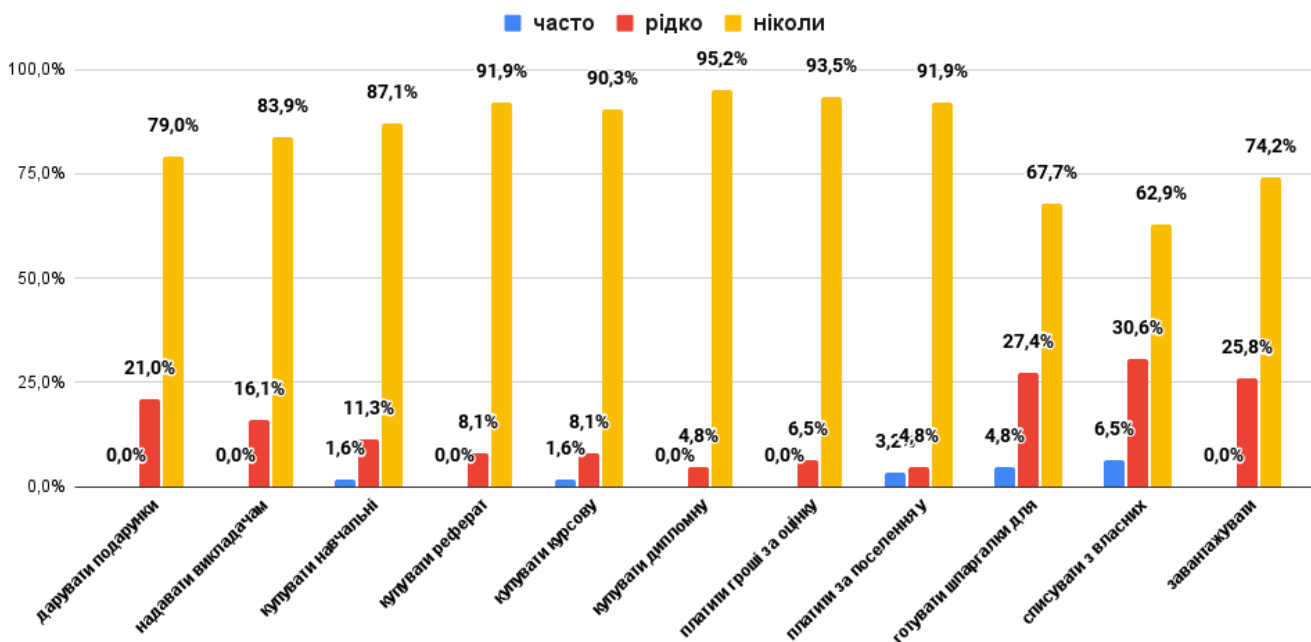

Рисунок 4 - Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброчесності в університеті (у відсотках)

Аналіз відповідей показує, що в середньому 83,4% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили. Респонденти (37,1%) вказали, що «часто» і «рідко» списувати з власних конспектів на контрольних заходах; 32,3% «часто» і «рідко» - готувати шпаргалки для складання заліків, іспитів, ПМК; 25,8% «часто» і «рідко» - завантажувати матеріали з Інтернету, компілювати і здавати як власні.

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Якщо Ви в цьому семестрі особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- для того, щоб вступити до ЗВО
- для того, щоб отримати потрібну оцінку
- для того, щоб не здавати лабораторні і практичні роботи
- для того, щоб не робити особисто курсову чи дипломну роботу
- це був «знак вдячності»
- в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача.

Дали відповідь на це запитання 27 (43,5%) з 62 респондентів, які відповіли, що робили недоброчесні дії для того, щоб отримати потрібну оцінку 66,7 % та 18,5% щоб не здавати лабораторні і практичні роботи (рис. 5).

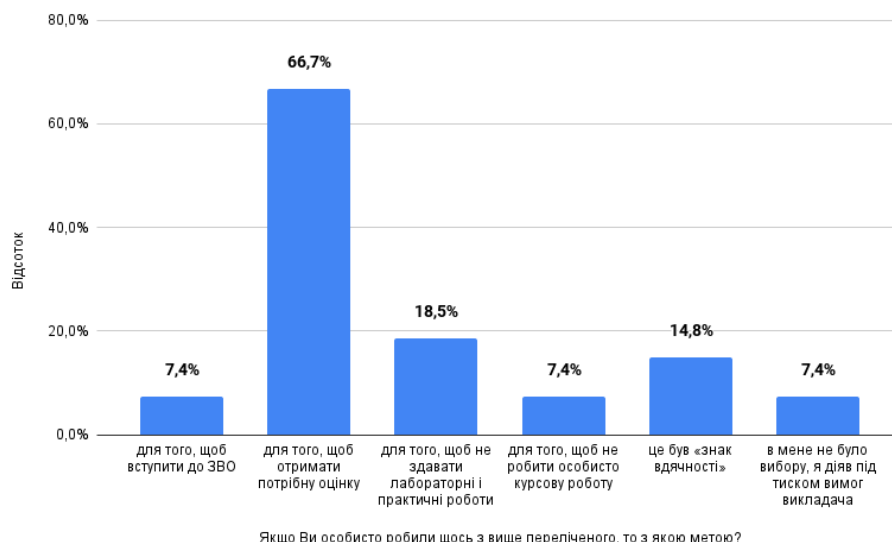

Рисунок 5 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача
- від старости
- від методистів, лаборантів тощо
- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників
- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 6.

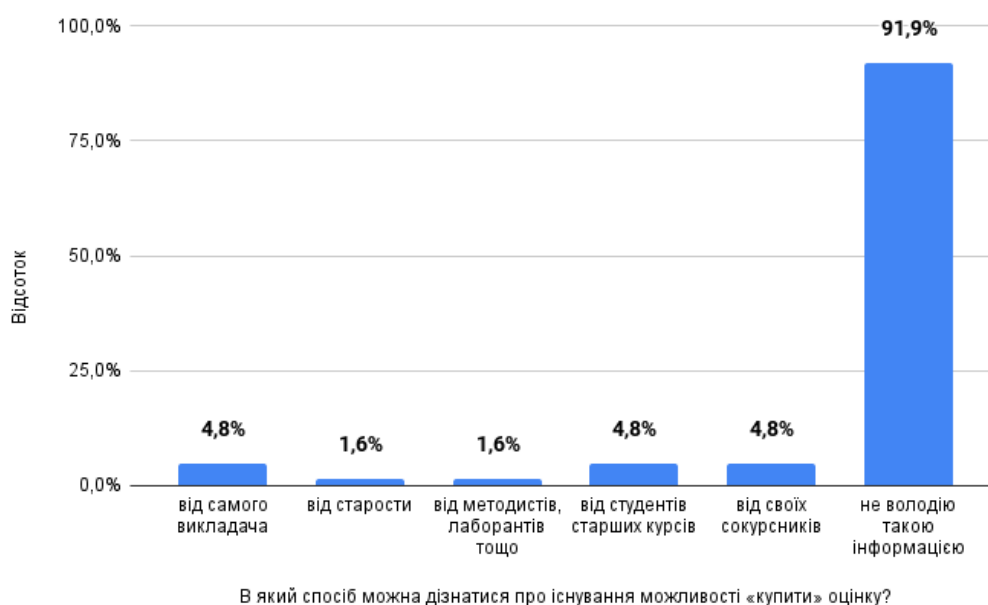

Рисунок 6 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

З рисунку 6 видно, що 91,9% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Оцініть як часто Вам в цьому навчальному році доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось, 5 – дуже часто)». Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 7.

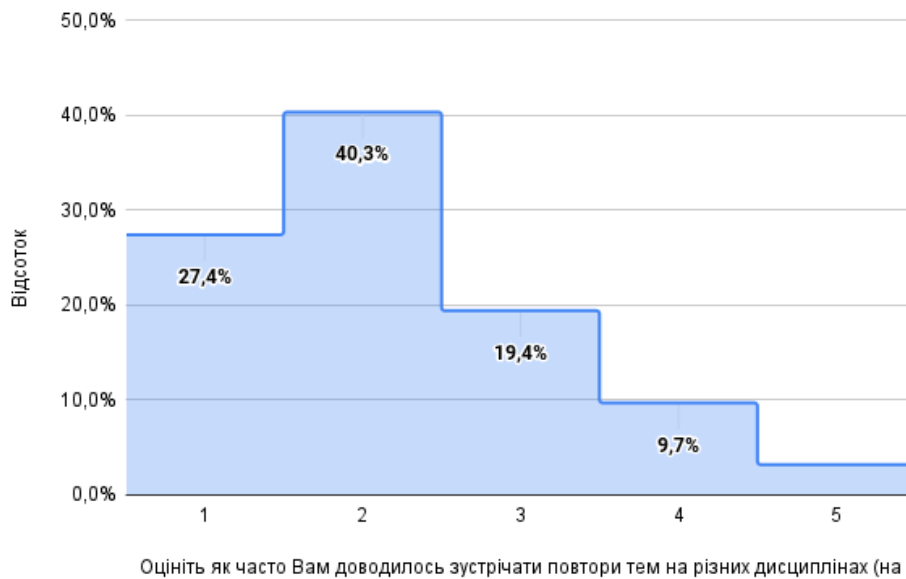

Рисунок 7 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз рисунку 7 показує, що 27,4 % здобувачів вказали, що «взагалі не доводилось» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах в цьому навчальному році та 40,3% «скоріш не доводилось».

7. На питання «Чи доводилося Вам в цьому навчальному році писати однакові роботи для різних дисциплін?» респонденти відповіли, що не доводилось 80,6% (рис. 8).

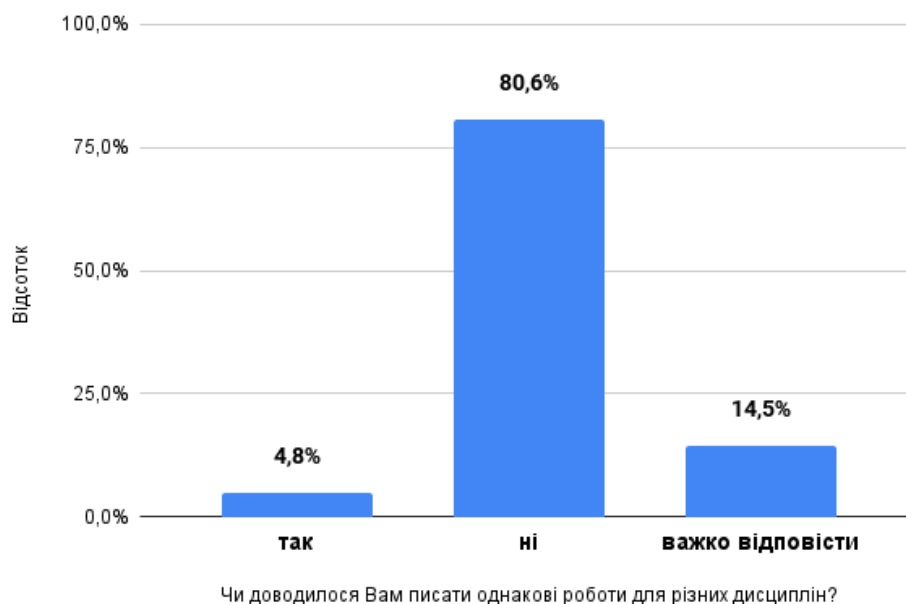

Рисунок 8 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

8. На питання «Чи доводилося Вам в цьому навчальному році слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?» 61% респондентів відповіли, що не доводилось, та 39%, відповідно, «так».

9. На питання «Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?» здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 66,1% як «помірне навантаження» та 17,7 % «скоріш надмірне» (рис. 9).

Рисунок 9 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

10. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Колективи яких кафедр, на Ваш погляд, є ВЗІРЦЕМ ДОБРОЧЕСНОСТІ та дотримання професійної етики?» (кількість відповідей не більше трьох). Дали відповіді 44 (70,9%) з 62 респондентів. Лідери серед кафедр за результатами опрацювання наведені на рисунку 10.

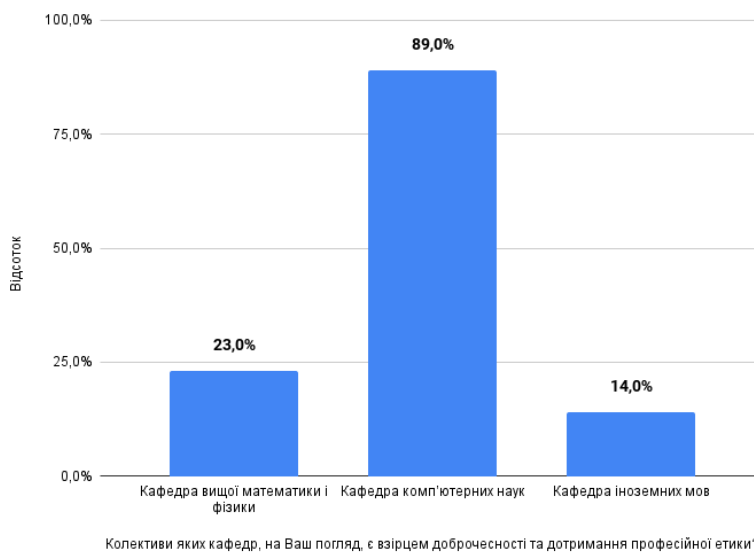

Рисунок 10 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз результатів опитування показує, що кафедру комп'ютерних наук вказали 89% здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр», як взірець доброчесності та дотримання професійної етики.

Висновки

1. Моніторинг оцінювання здобувачами вищої освіти академічної доброчесності за освітньо-професійною програмою «Комп'ютерні науки» показав, що більшість здобувачів відзначають високий рівень освіти в ТДАТУ.

2. Переважна більшість респондентів зазначили відсутність корупції в ТДАТУ та відповіли, що їм ніколи не доводилося робити недоброчесні дії під час освітнього процесу. Невеликий відсоток респондентів відповів, що під час навчання часто доводилося списувати з власних конспектів на контрольних заходах, готувати шпаргалки для складання заліків, іспитів, ПМК та завантажувати матеріали з Інтернету, компілювати і здавати як власні. Більшість з них робили це для того, щоб отримати потрібну оцінку. Слід зауважити, що деякі викладачі дозволяють користуватися власними здобутками та напрацюваннями під час контрольних заходів. Більше 90% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку.

3. Аналіз результатів опитування показав, що більшості здобувачів не доводилося зустрічати повтори тем на різних дисциплінах протягом навчального року та виконувати однакові роботи для різних дисциплін.

4. Більше половини респондентів відповіли, що їм не доводилось слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності в цьому навчальному році. Це можна пояснити тим, що теми з академічного письма/академічної доброчесності розглядаються в рамках дисциплін циклу загальної підготовки, які вивчаються на першому та другому курсах. Проте в опитуванні брали участь і здобувачі старших курсів, які вивчали теми з академічного письма/академічної доброчесності в минулих навчальних роках.

5. Більшість здобувачів оцінюють власне навчальне навантаження впродовж семестру як помірне.

6. З метою попередження можливих проявів корупції пропонується:

– ознайомлювати здобувачів вищої освіти з наступними нормативними документами, затвердженими в ТДАТУ, та якими мають керуватися у освітній діяльності всі учасники освітнього процесу: Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, Кодекс честі, Антикорупційна програма, Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в ТДАТУ;

– систематично організовувати семінари з метою формування у здобувачів розуміння та поваги до формування академічної гідності;

– продовжити практику перевірки письмових робіт здобувачів на плагіат;

– при проведенні навчальної практики «Вступ до фаху» включити питання, присвячені академічній доброчесності;

– систематично проводити кураторські години з питань академічної доброчесності;

– включити до плану проведення методичних семінарів кафедр питання формування у здобувачів вищої освіти компетенцій з академічної доброчесності та навичок якісного академічного письма.

Гарант ОПП «Комп'ютерні науки» за
першим (бакалаврським) рівнем освіти
к.т.н., доцент

Юлія ХОЛОДНЯК

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР